

„נציג, אל-פתח'!“ — „אתה מצדיק את החוטפים!“ — „אתה מצדיק את הטרור!“

דברים אלה הוטחו בפני אורי אבנרי, בוויכוח על פרשת המטוס, בעת שנשא נאום זה:

— לדורות! — בינינו ובין העם הפלסטיני, בינינו ובין העם הערבי כולו. זה הפחד שלי. ועתה, כבוד היושבת-ראש, כמה מילים על הצד האלגירי. העניין אינו אלגירי ביסודו. ביסודו הוא פועל-יוצא של המאבק הנטוש בינינו ובין העם הפלסטיני. אולם כיום אנו עומדים מול ממשלת אלג'יריה, המחזיקה במטוס בצורה בלתי-חוקית. וממנה אנו תובעים, וממנה עלינו להשיג, שיחרור המטוס על צאתו.

אני רוצה לומר על-כך משהו סנסציוני ואישי. אני נימנה עם אותם ישראלים, שאהדו את מלחמת-השיחית רור האלג'ירית, והשתללו כמטיב כוחם לתת לה סיוע מירבי. לפני עשר שנים היה ויכוח במדינה אם מותר לעזור...

מרדכי ביבי: מסתבר שטעית.
אורי אבנרי: על-כך הייתי רוצה לומר מספר מילים.

לפני עשר שנים היה ויכוח במדינה אם מותר לעזור לאלג'יריים, אם כדאי לעזור להם. אמרו לנו אז: צרפת היא בתי-בריתנו; עם צרפת קושרים אותנו, „סנטימנטים עמוקים“, שהם מעבר לכל ברית רגילה. ממלא חייבים אנו לתת יד לצרפת במלחמת-הדיכוי האכזרית, המגועילה, נגד העם האלג'ירי.

הברירה שהייתה: צרפת או אלג'יריה?

ואנו אמרנו אז: הכריח עם צרפת תחלוף ביום שבו תיגר מר המלחמה עם העם האלג'ירי. אך אם ניצור, תוך ימי המאבק והמצוקה, מגע וברית עם האומה האלג'ירית, ישנה הדבר בעתיד את המצב במרחב כולו. דעתנו לא נתקבלה. והיום — צרפת בוגדת בנו; צרפת מסרבת לעשות את המעשה הקל והפשוט ביותר למען שית רור המטוס. ואילו האלג'יריים שונאים אותנו.

אליעזר שופטק: דבריך מצדיקים חסיפת ה-מטוס. אתה מצדיק את אלג'יריה!

אורי אבנרי: לגמרי לא. תן לי להמשיך, ו תקבל תשובה על שאלותיך.

שמואל תמיר: לא רק את חסיפת המטוס הוא מצדיק, אלא את כל פעולות-הטרור!

אליעזר שופטק: חברה-הכנסת טובי מגנה את חסיפת המטוס, ואתה מצדיק אותה!

אורי אבנרי: רבותי מסייעת המרכז-החופשי, אני הקשבת לדבריכם. אנא, אל תנסו להוריד אותי לרמה האינפנטילית שלכם.

שמואל תמיר: טוב מלחמת-ששת-הימים די-ברת כך, ולו היו שומעים לדבריך — היו הערבים פה.

אורי אבנרי: איזו אינפנטיליות! איזה דיבור. שלחם מיכתב לדין. דיין זקוק למיכתב שלכם?

דיין זקוק לעצות שלכם?

שלמה יעקב גרוס: אתה מדבר כאדם שאיננו מהעולם הזה.

שמואל תמיר: אתה הופך בהדרגה לדובר של אל-פתח בבית הזה!

בומדיאן

פעולות-עונשין, הפוגעות בארצות-ערב — גם זה דבר שאירגוני-החבלה מעוניינים בו, מפני שהם רוצים לכפות על מדינות-ערב להמשיך במלחמה אקטיבית נגדנו.

שמואל תמיר: זאת אמרת גם לפני מלחמת-ששת-הימים.

אורי אבנרי: אמרתי, וצדקתי וס אז.

הרוצה ללחום ביהודים, צריך לייבש הביצה. צודק חברה-הכנסת שהעיר כי בדיק את זאת אמרתי גם לפני שנתיים, גם לפני שלוש שנים, גם לפני חמישים שנה: הפיתרון היחיד לבעיית-הטרור הפלסטיני, מציאת פיתרון דיני, פיתרון שיפתור את בעיית העם הערבי הפלסטיני,

אדוני היושבת-ראש, כנסת נכבדה. תמהני על טיבו של דיון זה. האם נתחרה בינינו בהמצאת גינויים חריפים יותר, בהשי מעת אימים קיצוניים יותר? האם המילים החריפות תבואנה במקום מחשבה ובמקום מעשים? הרי לגבי העניין עצמו, כולנו מאוחדים מקיר-אל-קיר, ולמעשה אין על מה להתחכת.

לא נסכול הפרעה ברכייה-החבורה שלנו. לא נשלים עם חטיפת מטוסים ואוניות. נעשה מה שדרוש כדי להחזיר את המטוס והצוות. על כך אין מה להתחכך במליצה הזאת, ואין שום צורך באולטימטומים, בהצהרות מפוצצות, ובדברים אינפנטיליים.

אולם אפשר היה לדרוש מאת עצמנו ויכוח רציני על העניין שפירשו: התחלת שלב חדש במציאותנו הביטחונית. העובדה המכרעת כפרשה זו: שמשלת אל-ג'יריה נבנתה לאירגונייה-החבלה הפלסטיניים. למרות שיש בממשלת אלג'יריה יסודות הרוצים בהחזרת המטוס — הם מבקשים גושפנקה של הליגה הערבית, ושל מיטשרים ערביים אחרים, כדי לעשות דבר שהוא למורת רוחם של אירגוני-החבלה. זוהי המציאות. מדוע?

מפני שאירגוני-החבלה הפכו מעצמה חשובה בעולם הערבי, מעצמה מדינית ומעצמה פסיכולוגית. אין עוד מישטר ערבי היום, ממאראקש ועד מוסול, מבומדיאן ועד עבד-אל-נאצר, המסוגל להתעלם מהם.

מלחמת היום השביעי

אירגונייה-החבלה הם המכתבים ליום את התהליכים למדינות הערביות, ולא להיפך; הם המכתבים את המהלכים לבומדיאן, למלך חור סיין וגם לעבד-אל-נאצר, ולא להיפך.

האתגר העיקרי העומד עתה בפני מדינת-ישראל, אתגר החורג בהרבה מפרשת המטוס, הוא המלחמה הנטושה בין ישראל ובין האירגונים הפלסטיניים.

זוהי מלחמת היום השביעי.

זהו המכנה המשותף של כל אשר קרה סביבנו בשבועות האחרונים: של פרשת המטוס, שנחטף על-ידי חברי איר-גוני-טרור פלסטיניים; של הקרבות לאורך קו הירדן, שבו נפלו לאחרונה שני קצינים בכירים וחיללים אחרים; של מעשי-הטרור בעזה ובגבילה; של פעולת צה"ל באזור אל סאלט; של המאבק באו"ם והויכוח על שיגור שליחי או"ם, שיברר מצב הערבים בשטחים המוחזקים.

כבוד היושבת-ראש, אני מזדעזע לפעמים מק לות-ההרעת שבה פותרים נואמים במדינה, וגם כבית הזה, את כל הכעיה הזאת.

אותם שלא היו קרובים בעבר אל אירגוני-החבלה, שלא עקבו מקרוב אחרי מעשי אירגוני-החבלה בעמנו עלנו — אולי אינם מבינים את ההקיות של מלחמת-טרור וטרור-

קללות-דעת מזועזעת

אורי אבנרי: תמשיך, תמשיך לעשות רושם של דעת-הקהל האינפנטילית הקטנה שישנה בשולי החברה. יבושם לכם. נראה אם זה יעזור לכם.

שמואל תמיר: נציג אל-פתח, נציג פלסטין

אורי אבנרי: עם ישראל הוא הרבה יותר מבר-גר מכפי שנידמה לכם. זהו יתברר לכם תוך שנה.

כבוד היושבת-ראש, גם בימים ההם יצרנו מגעים כלשהם עם בני העם האלג'ירי. ידענו אז, והדבר מקבל את אישורו גם היום, שאין שינאה לישראל בקרב המוני העם האלג'ירי. היחס האישי הטוב, לאו דווקא מצד השילטונות, אלא מצד האלג'יריים שעימם נפגשו אחינו שם, יוכיח.

אין עדיין שינאה בקרב המוני העם האל-ג'ירי, אלא שבאלג'יריה יש מישטר העניין עוינות קיצונית את ישראל.

אליעזר שופטק: אולי תסע לאלג'יריה ותשי פני על בומדיאן?

שמואל תמיר: מאות אלפי יהודים ברחו מהי-יחס הטוב הזה.

יצחק גולן: אייבי נתן יטיס אותה.

אורי אבנרי: אני מקווה שבין הפעולות בתן נקטה ממשלת-ישראל יהיה גם שימוש באותם גורמים טובים בעולם הנמצאים במגע עימנו והנמצאים ב-מגע גם עם הכוחות באלג'יריה, ואני עדיין מקווה שהמעשים האלה ישאו פרי ולא יהיה צורך לנקוט בצעדים קיצוניים יותר.

גבירתי היושבת-ראש, כאיש החודע הישראלי למען שיחרור אלג'יריה, שאינו מתחרט גם היום על שגילה אהדה לעם שלחם על שחרורה, אני פונה מעל במה זו אל העם האל-ג'ירי, אל הטובים שבבניו, לידידי מימי המאבק: שחרור את המטוס והצוות, ועשו זאת מייד!

אשר מתוכו צומחים אירגוני-החבלה, מתוכו מתגייסים חברייהם, והוא הנותן את הדחף הרעיוני והרגישי למאבקם.

שלמה יעקב גרוס: תביא לנו הצעה של ה-צד השני, שהוא מסכים לכך!

אורי אבנרי: מה הטיפול שלנו בבעיה זו?

היכן ההידברות בינינו ובין העם הפלסטיני? אמר ראש-הממשלה, מעל דוכן זה: אם המלך חוסיין לא יכנס עימנו למשאומתן, אז ניכנס להידברות עם העם הפלסטיני. ואמר שרה-חוקי, מר אבא אבן: אם המלך חוסיין לא יכנס עימנו למשאומתן, כי אז נחפש דרכים להידברות עם העם הפלסטיני.

שאלתי גם את שרה-חוקי וגם את ראש-הממשלה. בבית הזה: מה זאת אומרת „אם“? מתי „אם“? האם קבעו גבול של זמן למלך חוסיין להיכנס למשאומתן?

ומדוע ההידברות שלנו עם העם הערבי הי-פלסטיני תלויה בעמדתו של חוסיין? מדוע לא נפתח בהידברות מייד?

עוד לפני שיש טעם להתחכת על השאלה מה להציע לעם הפלסטיני, לאיזה פיתרון עימו לחתור — הרי יש לפתוח בהידברות עימו, והידברות זו איננה.

כבוד יושבת-ראש, אני חושש מפני מלחמת-טרור. לא מפני שאני חושש, חלילה, שלא נגבר בה. אני מאמין, אני מקווה, שנגבר גם במלחמה מעין זו.

אבל אני חושש מההידברות המוסרית, המעשית, הפסיכולוגית, שהיא פועל-יוצא של כל מלחמת-טרור ומטרור-נגדי.

אני חושש שצורך לאחוז באמצעים אשר ישנו את עצם דמותנו כמדינה, כחברה וכעם; אשר ישנו את דמות לוחמינו. אני חושש ממצב שייצור מישקע נורא של שינאה הרדית, עד שלא ייתכן עוד שום שלום

נגדי; את הסיכונים ואת הסכנות הטמונים במלחמה זו. אי-הבנה זו מטילה על צה"ל משימה שתלך ותחמיר, משימה שבהחלף אין איש בעיה של לקראתה.

פעולה נגד הטרור — זוהי הריגת יתוש.

אין תרופה מבוטאה למלחמה מסוג זה. אין נחטוף מחר מטוס אלג'ירי או מצוי — וזה קל מאוד, אם דבר יותר קל מאשר לייטט מטוס-נוסעים בדרך לקאהיר —

אברהם טיאר: מנין לך הנסיון הזה?

אורי אבנרי: המטוסים האלה טסים בקוים קבועים ובזמנים חזומים. אפשר לקחת לוח-זמנים, ולברר מתי והיכן עובר המטוס. ואין מטוס-נוסעים בעולם שלא יתלווה למטוס-קרב, כאשר מטוס-הקרב מבקש אותו, על-ידי ניפונף כנפיים, לבוא אחריו.

אך השאלה, בפופו-שלידבר, האם זה יעזור?

האם חסיפת מטוס מצוי או אלג'ירי תביא, בהכרח, לשיחרור המטוס שלנו והצוות?

ואולי להיפך, אולי זה יזיק ויביא דווקא תועלת לצד השני, בכך שנשמה את הרמה בינם ובינינו, ונשמיט את הקרקע מתחת לפעולתנו המדינית, המבוססת על קריאה למלחמה בשוד ימי ואחירי, מלחמה בפיראסיות. והוא הדין לגבי המלחמה בטרור בכלל.

הפצצת כפיסים לא תחסל טרור, כי הטרור אינו זקוק לכפיסים קבועים ומוגדרים.

שלמה יעקב גרוס: מה אתה מציע, כיצד לפעול נגד הטרור?
אורי אבנרי: אגיע לזה.

פעולות-עונשין, הפוגעות באוכלוסייה, עושות את מלאכ-תם של אירגוני החבלה. כי זה בדיוס מה שכל אירגון-חבלה מעוניין בו: פגיעה באוכלוסייה, כדי ליצור בה אחירה של הזדהות עם אירגוני-החבלה.